

være en forebyggende Foranstaltning; men det er den som bekendt ikke. — Saa holdt det ærede Medlem en lang Tale og Lovprisning af Trykkefriheden og gennemgik dens Historie her til Lands. Det forekommer mig, at det egentlig var en Afhandling om et Æmne, som ikke særlig vedrører det foreliggende Lovforslag; thi vi ere Alle enige om at holde paa Trykkefriheden i grundlovmæssigt Omfang, men vi ere tillige enige eller burde være enige om, at denne Frihed som enhver anden Frihed kan misbruges, og at der derfor maa sættes Straf for saadan Misbrug og Overtrædelse af Friheden. Altsaa, det, det egentlig gjælder om, er Spørgsmaalet, om Grændserne for Frihedens Brug og Straffene for Overtrædelse af dem, ere dragne faaledes, at de indeholde en uberegtiget Krænkelser af Friheden, om de sætte Grændserne snævrere, end man efter fornuftig Opfattelse af Forholdene bør. Nu vel, lad os saa gennemgaa Paragraferne. Det forekommer mig, at det ærede Medlem ikke havde Noget at sige om § 1. Jeg tør maasse betragte denne Tausshed som en stilltende Anerkjendelse af, at den Forskrift, der her er givet, indeholder en fuldt berettiget Gaffættelse om Afgrændsningen af Friheden; thi dette, at den, der „raader eller opfordrer til at begaa Handlinger, der falde ind under bestaaende Straffelove“, at han straffes som Anstifter, er vel ikke Noget, som det ærede Medlem kan have Noget imod, og jeg tvivler om, at vore Fædre, som det ærede Medlem paakaldte, i deres Kjærlighed til Trykkefriheden skulde være gaade saa vidt, at de endog saa tillode Folk at raade til at begaa Forbrydelser, saa den Grændse tror jeg dog, man overhovedet burde være enig om. Al ligeledes den, som „fremstiller Forbrydelsers Begaaelse som fortjenstlig eller bifaldsværdig“ straffes, det forekommer der mig heller ikke, at der er Noget i Veien for. Dette, at Lovprisen en Mand, fordi han har gjort sig skyldig i en Lovovertrædelse, stønner jeg ikke falder ind under Grændserne for det Berettigede. Dernæst § 2 om at raade Folk til Subordination og Ulydighed mod militære Forsattes Befalinger eller at raade eller opfordre Værnepligtige til ikke at adlyde Indkaldelsesordre — ja, jeg gad dog vidst, om nogen virkelig vil forbyde den Slags Handlinger. Tænker man dog ikke paa, hvad man udsætter de Folk for, som man raader til at begaa en saadan Ting; det er Noget, vi have hørt og læst om, at den Slags Raad og Opfordringer skulde udgaa, men de skulde udgaa i Form af halvkvædede Viser og ikke tales fuldt ud; saa gaar det ud over den, der har lyttet til disse

halvkvædede Viser; men de, der have sunget dem, de forbynde, naar det gjælder. Se det er den Slags Raad og Opfordringer, som vistnok Alle bør være enige om ikke burde henvises til Noget. Dernæst § 3 om, „paa en den offentlige Ro og Orden faretruende Maade at ophidse Klasser eller Dele af Befolkningen til Had og Forbittrelse eller til Voldsgjerninger imod andre Klasser eller Dele af dem“ — ja, det forekommer mig ogsaa at være en Brug af Friheden, som i allerhøjeste Grad er et Misbrug, og som derfor Enhver, som gjør sig skyldig deri, med fuld Frie maa kunne drages til Ansvar for. Men hvis man saa spørger: Ja, hvor er virkelig Grændserne, saa siger jeg, at man ganske rolig kan sige: Er Noget i Frygt for, at han skal overskride dem, gjør han bedre i at lade det være; thi saa er det virkelig den Slags Udtalelser, som ikke ere til Gavn for Samfundet. Den eneste Paragraf, som den ærede sidste Taler dvælede ved, er § 4 om „den, som offentlig fremsætter eller udbreder opdigtede eller forvanskede Kjendsgjerninger for derved at gjøre Statens Indretninger eller Regjeringens Foranstaltninger forhadte eller foragtelige“. Det ærede Medlem talte om de opdigtede Kjendsgjerninger; hvis dette Udtryk skulde være sproglig urigtigt, kan man godt rette det, men iøvrigt tror jeg, at det ærede Medlem i sine Meningsfællers Blade vil finde Meget fremsat som Kjendsgjerninger, der i Virkeligheden kun er opdigtet. Men den Digter, som den ærede Taler citerede, og som særlig havde fundet sig stødt ved denne Paragraf, han havde, saa vidt jeg forstod det, sagt: „Er der Noget, der veed, hvad man har Lov til at sige?“ Jeg gad dog vidst, om den Digter, som den ærede Taler citerede, ikke i sin Samvittighed skulde have en Bevidsthed om, at man skulde sige Sandheden, og at følgende dette, at „fremsette eller udbrede opdigtede eller forvanskede Kjendsgjerninger“ er Noget, der i Virkeligheden ikke ligger indenfor det Frihedsomraade, som en virkelig fornuftig Mand bør have forbeholdt sig. Nei, det forekommer mig, at fra et almindeligt Frihedssynspunkt maa man sige, at her ikke i dette Lovforslag er draget andre Grændser end dem, som fra et fornuftigt Synspunkt, naar hentes til, hvorfor Friheden er indrømmet, maa anerkjendes som fuldt berettigede. Jeg skal ikke her dvæle ved Spørgsmaalet om maasse at fastsætte Grændserne nærmere, drage dem bestemtere; det er jo en anden Ting; det kan det være Opgaven for dette Thing at virke hen til; men i Principet kan jeg ikke nægte, at denne Lov forekommer mig fuldt tilfredsstillende.